

MYND: KRISTELIGT DAGBLAD

– Vit skulu ikki hjálpa teimum kristnu í Miðeystri, tí tey eru kristin, men tí tey eru menniskju, sigur Klaus Wivel

Kristin flýggja úr Miðeystri

JOURNALISTURIN **KLAUS WIVEL** HEVUR SEINNU **ÁRINI** FERÐAST MILLUM TEY **KRISTNU** Í **MIÐEYSTRI** OG **SKJALFEST** TEIRRA **LAGNUR**. **SUNNUDAGIN** GREIÐIR HANN **FRÁ**, HVISSU **STØÐAN** ER HJÁ TEIMUM **KRISTNU**, SUM GERAST **ALSAMT** FÆRRI Í **MIÐEYSTRI**

KRISTIN

Eyðun Klakstein
eydun@sosialurin.fo

Í mong ár hava tey kristnu verið umleið 10 prosent av tí samlaða fólkatálinum í arabiska heiminum. Í dag eru umleið fýra prosent eftir. Tey kristnu rýma til Europa, Kanada, USA, Suðuramerika og Australia, og tey rýma undan forfylging, diskriminátión, álopum og hóttanum.

Hetta er bakgrundini fyri fyrilestri, sum Klaus Wivel, ið er journalistur og korrespondentur á donsku Weekendavisini, fer at halda í Føroyum um vikuskiftið.

Seinastu árin hevur Klaus Wivel ferðast millum tey kristnu í Miðeystri og skjalfest teirra lagnur. Í Gaza-geiranum, á Vestara áarbakka, í Libanon,

Egyptalandi og Irak hevur hann tosað við kvinnur og menn, gomul og ung, prestar og aktivistar, sum øll hava rindað kostnaðin fyri at hoyra til ein minniluta, og sum øll hava ein felags ótta fyri at vera noydd til at rýma

Klaus Wivel hevur skrivað bókina »Den sidste nadver – en rejse blandt de efterladte kristne i den arabiske verden«, sum kom út á heysti í fjør. Framløgán hjá Wivel tekur stóði í hesi bók, sum lýsir støðuna hjá teimum kristnu í arabiska heiminum.

– Vit skulu ikki hjálpa teimum kristnu í Miðeystri, tí tey eru kristin, men tí tey eru menniskju, sigur Klaus Wivel.

Várið sum hótti

Fýri mong kristin hevur tann arabiski uppreisturin, sum byrjaði á vári í 2011, einans verra um støðuna, og á heysti í

fjør rópti Amnesty International varskó og heitti á politisku leiðararnar í økinum um at verja kristnar arabarar, áðrenn hesin minnilutabólkurin heilt er horvin í Miðeystri. Týski kanslarin, Angela Merkel, segði seinast í 2013, at stillislígi útraksturur av kristnum arabarum í Miðeystri er ein tann størsta úttanríkispolitiska avbjóðingin í okkara tíð.

Í vesturheiminum verða tey flýggjandi fólkinu sædd sum arabarar og fáa lítla og onga hjálpa. Heima í Miðeystri verða tey sædd sum kristin, sum hoyra heima í vesturheiminum. Tey gerast tí offur í einum størri stríði millum vesturheimin og muslimska heim. Einum stríði, sum ikki er teirra.

Framløgán hjá Klau Wivel verður í Norðurlandahúsinum sunnudagin kl. 16.00.

So segði hann...

– Tað hevur stóran týðning, at fólk við innliti tora at koma fram við tí, tey vita, og tí eiga vit at fáa nakrar yvirskipaðar reglur, ið tryggja rættindini hjá teimum, ið rópa varskó. Tað kann m.a. gerast við at áleggja almennum starvsfólki eina skyldu at siga frá, tá tey fáa kunnleika um okkurt ólógligt

Heini í Skorini, ið skrivar skrivar ph.d.-ritgerð um talufrælsi (Starvsblaðið)

KLUMMAN

Simona Weihe

Ynski: Betri javnvág og minni grunnskygni

Hjá Prædikaranum lesa vit, at einki er nýtt undir sólini. Hesi orðini koma mær til hugs, tá eg lesi og hoyri um ungdómar, sum ikki hava tað gott við sær sjálvum. Sum so einki nýtt í tí, soleiðis hevur tað altíð verið. Men umstøðurnar broytast og helst eru tað tær, sum gera, at tey, sum hava tað trupult, verða fleiri og trupulleikarnir álvarsligari.

Vit vaksnu eiga at hyggja at okkum sjálvum og hvussu vit bera okkum at. Hálvgomul fólk leika í sum ør við venjingum av ymsum slag. Mugu fáa pulsinn upp! Menniskjað er reducerað til ymisk tøl: kilo, feittprosent, treystitøl og helst fleiri onnur, sum eg ikki kenni. Álíkavæl verða vit bara feitari og feitari. Ikki so lægið, tí vit maila uppskriftir ímillum okkum sum ongantíð fyrr. Ei undur í, um hetta loypir ekki á tey smáu.

Allarflestu gentur og kvinnur dáma væl at pynta seg, og vit vilja, at hár og klæði skulu rigga væl. Soleiðis er tað bara. Og tað er ókey. Hetta hevur lýsingavinnan altíð dugað væl at útnýttað, og tað er upp til okkum at duga at skyna á veruleika og dreymi. Men tað sær út sum nógv av okkum tilkomnu eru farin at jagstra hvørvisjónir, heldur enn at brúka vit og skil. Eitt sindur lægið at hugsa sær barnaminni um foreldur og ommur og abbar, sum pumpaðu jarn, tá tey ikki stóðu í køkinum við einum seks grýtum á kóki og glóðheitum bakarovni – loggað á Facebook, klár at leggja ymsu úrlitini út.

Sjónvarpsrásir spræna andskræmiligar realitysendingar í luftina. Pengagriskir spekulantar misbrúka fyrilitarleyst viðkvæmar ungdómar í sínum óvandaverki av sjónvarpi. Undirhald sum t.d. sjónvarp er í sjálvum sær sjálvsagt einvegis. Tí er vánaligt sjónvarp verri enn onki sjónvarp. So tað snýr seg um at velja og vraka. Vit eiga sjálf ábyrgdina av okkara hyggjaravanum. Eg kenni foreldur, sum ikki lata børnini hyggja at t.d. tollutum realitysendingum. Og júst tí at sendingarnar – hóast heitið – hava akkurat onki við veruleikan at gera!

Onkur skúlaflokkur hevur roynt nakrar dagar uttan farteleson ella teldu. Aftaná hildu tey flestu, at upplivingin bara var jalig. Tað kundu nógv av okkum vaksnu lært av, tí vit standa onki aftan fyri børn og ung í (mis)brúki av tøkni. Tí hevði verið gott við javnvág millum lívið framman fyri stórum og smáum skíggjum og snildfonum og at vera saman við vinum og familju. Og ikki at gloyma at vísa hógv í jagstranini eftir ymsu ynksitølunum fyri okkara kroppar. Soleiðis kundu vit, um ikki annað, roynt at slóðað fyri minni grunnskygni og vóna at verða frægari fyrimyndir.

